

แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่ม
บริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF INFORMATION
TECHNOLOGY FOR BUDGET MANAGEMENT IN SCHOOLS
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 1

¹พิชญภัทร์ เสาวดี, ²สุดารัตน์ สารสว่าง และ ³พร้อมพิไล บัวสุวรรณ

¹Pitchayaphak Saowadee, ²Sudarat Sarnswang and ³Promptilai Buasuwan

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ประเทศไทย

Kasetsart University, Thailand

¹Pitchayaphak.s@ku.th

Received: May 20, 2023; **Revised:** July 25, 2023; **Accepted:** August 15, 2023

บทคัดย่อ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในด้านการศึกษามีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในสถานศึกษามากขึ้น เนื่องจากสามารถทำให้งานมีประสิทธิภาพสูงขึ้นสมควรนำมาใช้ในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาให้มากขึ้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณในสถานศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

¹ นิสิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานการเงินของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 67 คน จาก 67 โรงเรียนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้เป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษาที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มงบประมาณมีปัญหา น้อยกว่าสถานศึกษาที่ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานศึกษาที่ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านงานพัสดุและสินทรัพย์ 2) ปัจจัยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารกลุ่มบริหารงบประมาณในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารมากที่สุด คือ ด้านการบริหาร ใน ประเด็น ผู้บริหารมีนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน 3) แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณของ สถานศึกษา ในทุกด้าน มีวิธีการในการพัฒนางานดังนี้ 1.ควรมีการสรรหาบุคลากรที่มีความ เชี่ยวชาญ 2. ควรสรรหาอุปกรณ์ซอฟต์แวร์ที่ทันสมัยอยู่เสมอ 3.มีการพัฒนาอบรมให้บุคลากรเกิด ความเชี่ยวชาญจนสามารถสร้างหรือพัฒนาโปรแกรมได้ 4.จัดทำคู่มือการใช้งาน 5.มีการติดตาม ประเมินผลการใช้งานอุปกรณ์ หรือซอฟต์แวร์อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การบริหารงบประมาณ; การพัฒนา; เทคโนโลยีสารสนเทศ

Abstract

Nowadays, information technology has played an important role in every sector. Especially in education field, information technology has been brought into play in more educational institutions because it can help enhance work efficiency. The more use of Information technology in school budgeting management should then be considered to verify the correctness of financial expenditure. The purposes of this research are: 1) to examine the conditions and problems in schools budgetary management process, 2) to investigate factors that promote the use of information technology in school budget management, 3) to study guidelines for The development of information technology for budget management in schools under the secondary educational service area office Bangkok 1. Populations used in this research were 67 teachers working as financial supervisors in 67 schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1. Data collection tool was a questionnaire. Statistics used for analyzing data were percentage, means, and standard deviation. The results of the research were as follow.

1) Educational institutions that use information technology were found to have fewer problems than those that do not use information technology. When considering each aspect, it was found that the problems with highest mean scores for educational institutions that did not use information technology were supplies and assets. 2) Administrative aspects were found to be supporting factors with the highest score for the

use of information technology in school budget management especially the item “administrators issued policies and goals related to the use of information technology in school”. 3) Guidelines for the development of information technology for budget management in schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 in all aspects were: 1. Personnel to be recruited in this work should be with expertise. 2. Advanced equipments and software should be employed for used with regular up-to-date check up. 3. Personnel training should be organized to upgrade proficient skills so they may be able to develop school-own programs for use. 4. Prepare a user manual. 5. There should be a continuously monitoring and evaluation sessions for equipment or software effectiveness.

Keywords: Budget management; Development; Information technology.

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในด้านการศึกษามีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในสถานศึกษามากขึ้น ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีการนำไปใช้ในด้านวิชาการ มีการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์กับงานทะเบียนของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานงบประมาณ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับการจัดทำรายงานงบประมาณทางการเงิน ซึ่งเป็นงานที่ต้องอาศัยความละเอียด และความถูกต้อง (จินตนา จุงใจ, 2560) จะเห็นได้ว่าในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงบประมาณในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 นั้น มีหลายโรงเรียนนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ แต่ยังพบบางโรงเรียนไม่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ซึ่งอาจจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพลดลง แต่หากมีการนำเทคโนโลยีมาใช้จะช่วยลดจำนวนบุคลากรในการประมวลผลและผลิตสารสนเทศ เนื่องจากจะทำให้มีความรวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น อย่างเห็นได้ชัด บุคลากรในองค์กรในองค์กรสามารถนำเวลาส่วนที่เหลือไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นได้ งานบางอย่างที่จำเป็นต้องมีบุคลากรในการตรวจสอบความผิดพลาดก็อาจใช้จำนวนบุคลากรน้อยลง และยังสามารป้องกันทุจริตในสถานศึกษาได้อย่างดีอีกด้วย (พนิดา พานิชกุล, 2552)

ทั้งนี้ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานงบประมาณโรงเรียนมัธยมศึกษา ไว้ว่า ในการบริหารการเงิน การบริหารการเงินและบัญชี การบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปรับปรุงพัฒนาแผนการใช้จ่ายเงิน ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและใช้ในการจัดระบบการจัดเก็บรักษาบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ การตรวจสอบความถูกต้องในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งจะ

ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และถูกต้องของข้อมูลมากขึ้น (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2562)

อย่างไรก็ตามการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังมีปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารที่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการบริหารบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการนำเทคโนโลยีไปใช้ บุคลากรมีธรรมชาติที่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้การรับเทคโนโลยีทำได้ยากขึ้น หรือ บุคลากรรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งอาจจะส่งผลให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร (ตามพ์ กันแก้ว, 2551)

โดยการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณในสถานศึกษา เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลหรือเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและเป็นแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารกลุ่มบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานการเงินของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 67 คน จาก 67 โรงเรียน และการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดในการเก็บข้อมูลการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารกลุ่มบริหารงบประมาณ โดยใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus group) จำนวน 5 ท่าน กำหนดคุณสมบัติในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ คือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญทางด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงบประมาณ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณในสถานศึกษา (ระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน:2546) โดยศึกษาใน 2 ส่วน

ส่วนแรก ศึกษาตามขอบข่ายการบริหารงบประมาณในโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ 1) งานบริหารการเงิน 2) งานบริหารการบัญชี 3) งานพัสดุและสินทรัพย์ 4) งานแผนงานโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ศึกษาปัจจัยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (เทศบาลวารินชำราบ: 2555) ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหาร 2) ด้านบุคลากรผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและประเด็นสำหรับการสนทนากลุ่ม ดังนี้

3.1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา

3.2. ประเด็นสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus group) พัฒนาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม จัดการสนทนากลุ่มผ่านแอปพลิเคชันซูม ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน สนทนาประเด็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณในสถานศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม โดยการสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ นำเสนอในเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สรุปผล ดังนี้

1. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการบริหารงานงบประมาณโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กับ สภาพและปัญหาในการบริหารงานงบประมาณโดยไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวม

งานงบประมาณ	ปัญหาในการบริหารงานงบประมาณ							
	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				ไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	N	μ	Σ	แปลผล	N	μ	Σ	แปลผล
1. บริหารการเงิน	51	1.49	0.91	น้อยที่สุด	16	3.58	0.99	มาก
2. บริหารการบัญชี	47	1.36	0.91	น้อยที่สุด	20	3.29	0.99	ปานกลาง
3. พัสดุและสินทรัพย์	49	1.25	0.93	น้อยที่สุด	18	3.65	0.89	มาก
4. แผนงานโรงเรียน	54	1.05	0.95	น้อยที่สุด	13	3.57	0.75	มาก
รวมเฉลี่ย		1.28	0.91	น้อยที่สุด		3.52	0.90	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานงบประมาณโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีระดับปัญหาน้อยกว่าการบริหารงานงบประมาณโดยไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานงบประมาณโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริหารการเงิน ($\mu = 1.49$, $\Sigma = 0.91$) มีปัญหาสูงที่สุด อยู่ในระดับน้อยที่สุด การบริหารงานงบประมาณโดยไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านงานพัสดุและสินทรัพย์ ($\mu = 3.65$, $\Sigma = 0.89$) มีปัญหาสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารกลุ่มบริหารงบประมาณในสถานศึกษาในภาพรวม ดังนี้

2.1 ด้านการบริหาร พบว่า ผู้บริหารมีนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.92) มีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด

2.2 ด้านบุคลากรผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า มีการจัดศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.77) มีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด

2.3 ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า มีการสรรหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้งาน ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.72) มีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด

สำหรับข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

- 1) ควรมีการสรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ
- 2) ควรสรรหาอุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ที่ทันสมัยอยู่เสมอ
- 3) มีการพัฒนาอบรมให้บุคลากรเกิดความเชี่ยวชาญจนสามารถสร้างหรือพัฒนาโปรแกรมได้
- 4) จัดทำคู่มือการใช้งาน
- 5) มีการติดตามประเมินผลการใช้งานอุปกรณ์ หรือซอฟต์แวร์อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารการเงิน พบว่า สถานศึกษาที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด และสถานศึกษาที่ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การรับ-จ่ายเงินสด มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดในด้านนี้ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้ปฏิบัติงานการเงินส่วนใหญ่ที่ประสบปัญหา เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีไม่สูงมากนัก และยังมีความคิดว่าการใช้เทคโนโลยีเป็นเรื่องยาก สอดคล้องกับ ตามพ์ กันแก้ว (2551) ที่ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และพบว่า บุคลากรขาดความสามารถในการนำเทคโนโลยีไปใช้ และมีความรู้ความเข้าใจในความหมายที่แท้จริงของเทคโนโลยีจึงมีความเข้าใจที่แคบว่า เทคโนโลยีหมายถึงอุปกรณ์เท่านั้น ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีจึงเป็นการเพิ่มภาระในการจัดทำและจัดหาในระยะต่อไป

1.2 ด้านการบริหารงานบัญชี พบว่า สถานศึกษาที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสถานศึกษาที่ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดทำบัญชีการเงิน มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดในด้านนี้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปกรณ์หรือโปรแกรมที่ไม่ทันสมัยทำให้เกิดข้อผิดพลาดขณะทำงาน จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ (Wangui, 2017) ที่กล่าวถึงปัญหาในโรงเรียนจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ว่า ปัญหาเงินทุนไม่เพียงพอที่จะซื้อคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ รวมทั้งขาดอุปกรณ์สำรองข้อมูลและการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ไม่น่าเชื่อถือ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการทางการเงินของโรงเรียน

1.3 ด้านงานพัสดุและสินทรัพย์ พบว่า สถานศึกษาที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดในด้านนี้ และสถานศึกษาที่ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การเบิก - จ่ายพัสดุ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดใน

ด้านนี้ ซึ่งอาจเป็นเพราะความไม่ชำนาญในการใช้ระบบที่ระบบค่อนข้างมีความซับซ้อนและยุ่งยาก สอดคล้องกับ กริธาพล แสนคำ (2561) ที่กล่าวถึงปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้ว่า ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งไม่มีความรู้ ความชำนาญในการใช้งานโปรแกรมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ อุปกรณ์ที่ใช้อาจจะไม่ทันสมัย ทำให้ประมวผลได้ช้า

1.4 ด้านงานแผนงานโรงเรียน พบว่า สถานศึกษาที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้โปรแกรม Microsoft Excel มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดในด้านนี้ และสถานศึกษาที่ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การติดตามแผนปฏิบัติการและงบประมาณ ในการประกอบการตัดสินใจ ในการจัดสรรงบประมาณในปีถัดๆไป มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดในด้านนี้ ซึ่งอาจเป็นเพราะ โปรแกรมที่ใช้ไม่เหมาะสมกับลักษณะงาน และสถานศึกษามีงบประมาณไม่เพียงพอ ในการจัดซื้อ โปรแกรมติดตามแผนปฏิบัติการและงบประมาณที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ พิไลวรรณ มาแป (2560) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้ เทคโนโลยีใน ไว้ว่า ขาดงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ การซ่อมบำรุงเครื่อง คอมพิวเตอร์ ความไม่เพียงพอหรือขาดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมและถูกลิขสิทธิ์ที่จำเป็นใน การใช้งาน

2. ปัจจัยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1.ด้านการบริหาร พบว่า ผู้บริหารมีนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งการที่ผู้บริหารมี นโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน เป็นอีกหนึ่งบทบาทที่ สำคัญที่ส่งผลให้บุคลากรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ เทศบาล เมืองวารินชำราบ (2555) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีไว้ว่า ผู้นำต้องมีการ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีการวางระบบงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สารสนเทศ มี วิสัยทัศน์มองเห็นภาพความสำเร็จในอนาคตโดยนำข้อมูลสารสนเทศรอบด้านมาเป็นเครื่องมือใน การตัดสินใจ

2.2 ด้านบุคลากรผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า การจัดศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ จากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่ง ในการจัดศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี จะทำให้บุคลากร มีความรู้ความสามารถ ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ด้านเทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสุรน ศรีศักดิ์บางเตย (2562) ที่กล่าวถึงแนวทางการพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไว้ว่า ด้านบุคลากรควรจัดการศึกษาดูงาน ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาสมรรถนะให้แก่บุคลากร เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์และ โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ

2.3 ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า การสรรหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมา ใช้งาน ซึ่งในการที่สถานศึกษามีการสรรหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้งานนั้น จะเป็นการกระตุ้นให้ บุคลากรเกิดความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับจินตนา จุงใจ (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารการศึกษา ไว้ว่า

เครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีความทันสมัยต่อการใช้งานและมีปริมาณที่เพียงพอ

3. แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

- 1) ควรมีการสรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ
- 2) สรรหาอุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ที่ทันสมัยและมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ
- 3) มีการพัฒนาอบรมบุคลากรให้เกิดความเชี่ยวชาญจนสามารถสร้างหรือพัฒนาโปรแกรมได้
- 4) จัดทำคู่มือการใช้งาน
- 5) มีการติดตามประเมินผลการใช้งานอุปกรณ์ หรือซอฟต์แวร์อย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ เป้าหมายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน และต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กริธาพล แสนคำ. (2561). ปัญหาและแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จินตนา จุงใจ. (2560). แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ตามพ์ กันแก้ว.(2551). การบริหารจัดการการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทนบุรี เขต 1.บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- เทศบาลเมืองวารินชำราบ. (2555). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในองค์กร. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565, จาก https://www.warincity.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=10210:2021-01-21-04-02-55&catid=149:km.
- นพรัตน์ วงเวียนคู.(2558). สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พนิดา พานิชกุล. (2552). เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology). (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: ไทยเจริญการพิมพ์.
- พิไลวรรณ มาแป.(2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการจัด การศึกษาของครู ในโรงเรียนอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2562) . มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2554-2556. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุธน ศรีศักดิ์บางเตย.(2562).แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนพระเทพมงคลรังษีวิทยาการ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Wangui, M. N.2017. *ICT and financial management of secondary schools in Nairobi* .(a research project submitted in fulfillment of the requirement for the degree of Master of Business Administration, SCHOOL OF BUSINESS: UNIVERSITY OF NAIROBI.